

Raadsvoorstel 2018.0014060

Onderwerp Volksgezondheidsbeleid tot en met 2020

Portefeuillehouder Raymond van Haeften
Steller A.J.M. Melenhorst
Collegevergadering 20 maart 2018
Raadsvergadering

1. Samenvatting

Wat willen we bereiken?

Op grond van de Wet Publieke Gezondheid (Wpg) stellen gemeenten elke vier jaar een nota lokaal volksgezondheidsbeleid vast. De tien gemeenten in de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) hebben voor de eerste keer een regionale nota volksgezondheid 2017-2020 opgesteld (bijlage 1). Door samen te werken aan de gezondheid van de inwoners kunnen we effectief inzetten op preventieve gezondheid. De uitvoering hiervan is inmiddels ingezet.

Wij kiezen ervoor om daarnaast lokaal volksgezondheidsbeleid op te stellen voor zowel Haarlemmermeer als Haarlemmerliede en Spaarnwoude. We omarmen de regionale aanpak, dragen zorg voor lokale accenten en stellen daarnaast een lokale ambitie voor.

Regionaal hebben we voor de komende periode volgende ambities benoemd.

- A. Mind the gap: het terugdringen van sociaal-economische gezondheidsverschillen;
- B. Bewegen voor iedereen: stimuleren van bewegen door mensen met gezondheidsproblemen;
- C. NIX 18: een rookvrije en alcoholvrije jeugd;
- D. Uit de dip: verbeteren van de psychische gezondheid van jongeren en ouderen.

Lokaal voegen we een ambitie toe:

- E. Meedoen maakt gezond: gezonde wijken en actief ouder worden.

In de Programmabegroting 2018 – 2021 is als beleidsdoel onder het programma Maatschappelijke Ontwikkeling opgenomen:

- Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.
Middelen voor preventie zetten we in ten behoeve van de hele bevolking, dit in aanvulling op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), die inwoners ondersteunt die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn. We toetsen of de preventieve activiteiten daadwerkelijk leiden tot een betere gezondheid van de inwoners.

De raad is in 2015 over de voortgang van het volksgezondheidsbeleid op de hoogte gesteld door de nota Stand van zaken volksgezondheidsbeleid (2015.0024904). De aanpak heeft op onderdelen tot vooruitgang en gezondheidswinst geleid, maar door de ontwikkelingen in het sociaal domein is er ook nog veel te doen. In de bijlage 3 geven we een overzicht wat er bereikt is in de afgelopen periode.

Wat gaan we daarvoor doen?

In regionaal verband hebben we samen met Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Kennemerland (GGD) en de andere gemeenten een uitvoeringsagenda opgesteld, gebaseerd op de ambities die we regionaal hebben benoemd. We starten met de eerste twee ambities, het terugdringen van sociaal-economische gezondheidsverschillen en bewegen voor iedereen, het stimuleren van bewegen door mensen met gezondheidsproblemen. Later deze periode volgen uitvoeringsagenda's voor de overige ambities. Waar gewenst leggen we lokale accenten.

Gezondheid maakt een integraal onderdeel uit van het sociaal domein en de Stevige Sociale Basis in het bijzonder. Sinds 2015 zetten we ons in voor de veranderopgave in het sociaal domein, te weten 'de beweging van zwaar naar licht'. We hebben de ambitie dat wij inwoners eerder en sneller, meer in de buurt en met lichtere vormen van ondersteuning kunnen bijstaan, zodat zij minder een beroep hoeven te doen op zwaardere zorg. De Stevige Sociale Basis vormt het fundament van de samenleving in Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude met een focus op zelfredzaamheid, meedoen en preventie. Hiervoor lopen al tal van activiteiten. De lokale ambitie om gezonde wijken te creëren effectueren we in het kader van de wijkgerichte aanpak en Meer voor elkaar in de buurt. Deze aanpak loopt al in wijken als Overbos, Nieuw-Vennep centrum en Linquenda; Zwanenburg/Halfweg is de beoogde eerste gezonde kern.

We hanteren geen doelgroep benadering maar focussen ons op de kwetsbare inwoners; gezien het toenemend aantal ouderen in onze gemeente hebben we hier wel gerichte aanpak op.

Veel taken op gebied van de publieke gezondheid hebben we binnen VRK verband regionaal belegd bij GGD Kennemerland; deze reguliere taken behoeven geen nadere uitwerking in het kader van het lokaal volksgezondheidsbeleid.

Gezondheid maakt onderdeel uit van verschillende beleids- en werkvelden. Binnen het sociaal domein zijn dat naast de Stevige Sociale Basis, het jeugdbeleid, sport en beweging, recreatie, de lokale inclusieagenda, welzijn, wonen met zorg, de inrichting van de buitenruimte en de Omgevingswet. Een deel van de uitvoering van het gezondheidsbeleid vindt plaats binnen deze beleidsvelden. Daarnaast leggen we een verband tussen de aanpak van gezondheidsproblemen en armoedebestrijding en tussen gezondheid en taalvaardigheid.

Wat mag het kosten?

De begroting van de GGD maakt integraal onderdeel uit van de VRK, waaruit het grootste deel van de wettelijke taken voor volksgezondheid wordt bekostigd via de inwonersbijdrage. Over het jaarverslag en de begroting van de VRK stelt de raad jaarlijks een zienswijze op. De reguliere middelen die we inzetten op verschillende beleidsterreinen, zoals bij sport en bewegen, jeugd, welzijn en de Stevige Sociale Basis komen ten bate van het lokaal volksgezondheidsbeleid. Daarnaast staat er specifiek voor volksgezondheid per jaar € 73.300 opgenomen in de Programmabegroting van Haarlemmermeer. Om tegemoet te komen aan de doelstelling om gezonde wijken te creëren, waar de focus ligt op de gezonde leefstijl en actief ouder worden, stellen wij aanvullend € 27.000 per jaar beschikbaar. Dit zijn reeds in de Programmabegroting opgenomen middelen, in het programma Maatschappelijke Ontwikkeling, Beleidsdoel Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl, Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie.

Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?

De regionale nota volksgezondheid 2017-2020 is samen met de tien gemeenten in de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) opgesteld.

Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De vaststelling van de nota lokaal volksgezondheidsbeleid is conform de Wpg een taak van de gemeenteraad. Het is de taak van het college van burgemeester en wethouders zorg te dragen voor de uitvoering van de bij de Wpg opgedragen taken. Een groot deel van deze taken is belegd bij de GGD Kennemerland, de regionale gezondheidsdienst, die onderdeel uitmaakt van de VRK.

Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

GGD Kennemerland monitort in een cyclus van vier jaar de gezondheidssituatie van de inwoners van Kennemerland en van Haarlemmermeer specifiek. Hierover informeren wij de raad. Bovendien leveren de lokale onderzoeken informatie op, zoals de Kijk op de wijk en de TransforMeerMonitor. In 2020 evalueren we het volksgezondheidsbeleid, zowel regionaal als lokaal.

Wat betekent dit voor de herindeling Haarlemmermeer – Haarlemmerliede en Spaarnwoude? (preventief toezicht/beleidsharmonisatie)

De beslispunten van dit voorstel vallen niet onder het preventief toezicht in het kader van de samenvoeging omdat met de financiële gevolgen rekening is gehouden in de goedgekeurde en vastgestelde programmabegroting. Haarlemmerliede en Spaarnwoude hoort net als Haarlemmermeer tot de VRK-regio Kennemerland, waardoor de regionale nota gezondheidsbeleid daar ook van toepassing is. De regionale nota is daar inmiddels vastgesteld. Het lokale volksgezondheidsbeleid is afgestemd met Haarlemmerliede en Spaarnwoude en ook van toepassing op Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

2. Voorstel

Collegebesluit(en)

Op grond van het voorgaande besluit het college de raad voor te stellen om:

1. het lokale volksgezondheidsbeleid tot en met 2020, inclusief de regionale nota volksgezondheidsbeleid 2017-2020, vast te stellen.

3. Uitwerking

Wat willen we bereiken?

Gezondheid is een belangrijk aspect van ieders leven. Je gezond voelen draagt bij aan het levensgeluk. Mensen die zich gezond voelen participeren meer, zijn zelfredzamer en maken bovendien minder aanspraak op zorgvoorzieningen. Mensen kunnen zelf een belangrijke bijdrage leveren aan hun eigen gezondheid. Gebaseerd op de Wpg heeft de gemeente daarnaast de wettelijke taak om de gezondheid van haar inwoners te bevorderen. De tien gemeenten in de Veiligheidsregio Kennemerland werken samen aan de gezondheid van hun inwoners.

Een effectieve inzet op verbeteren van gezondheid vergt een gezamenlijke aanpak. Voor het eerst is ervoor gekozen om gezamenlijk een regionale nota volksgezondheid op te stellen. Haarlemmermeer kiest ervoor om daarnaast een lokaal volksgezondheidsbeleid op te stellen, met een lokale focus en met een vertaling van de regionale aanpak naar de lokale situatie.

Gezondheidsbeleid is facetbeleid

Gezondheid maakt onderdeel uit van verschillende beleids- en werkvelden. Binnen het sociaal domein zijn dat de Stevige Sociale Basis, het jeugdbeleid, sport en beweging, recreatie, de lokale inclusieagenda, welzijn, wonen met zorg, de inrichting van de buitenruimte en de Omgevingswet. Om deze redenen verwijzen we naar bovenstaande beleidsvelden. Daarnaast zien we dat aanpak van gezondheidsproblemen en armoedebestrijding in elkaars verlengde liggen, evenals gezondheid en taalachterstanden. Immers wie zich continu zorgen maakt om rond te komen heeft minder aandacht voor zijn gezondheid of voor wie de taal niet genoeg meester is, is gezond leven lastiger. Mensen met een lage opleiding en een laag inkomen krijgen bijna twintig jaar eerder gezondheidsproblemen dan mensen met een hoge opleiding en hoger inkomen en leven gemiddeld circa zeven jaar korter.

Veel taken op gebied van de publieke gezondheid en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg hebben we binnen VRK verband regionaal belegd bij GGD Kennemerland, zoals geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, jeugdgezondheidszorg, medische milieukunde, forensische geneeskunde, technische hygiënezorg, seksuele gezondheid, infectieziektenbestrijding en reizigersadvies en vaccinatie. Daarnaast monitort GGD Kennemerland regelmatig de gezondheid en stelt daarvoor diverse monitors op, zoals het belevingsonderzoek naar hinder en slaapverstoring vliegverkeer Schiphol 2016, in het kader van de gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen. De middelen voor deze taken liggen vast en gaan rechtstreeks naar de VRK/GGD. Deze reguliere taken behoeven verder geen nadere uitwerking in het kader van de nota volksgezondheidsbeleid.

Dit volksgezondheidsbeleid richt zich op preventie en dit betekent dat we hier niet ingaan op specialistische zorg, de Wmo en de maatschappelijke opvang.

Gezondheid in Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude

Haarlemmermeer is een jonge gemeente; een derde van de inwoners is jonger dan 27 jaar. Het aantal ouderen groeit gestaag. Het gaat relatief goed met de gezondheid van de inwoners van Haarlemmermeer. Vergeleken met Nederland hebben meer inwoners een goede lichamelijke en psychische gezondheid. Minder volwassenen dan landelijk lopen risico op een angststoornis of depressie, echter dit percentage is wel toegenomen. Matige of ernstige eenzaamheid komt minder vaak voor in Haarlemmermeer dan landelijk, dit percentage is in vier jaar tijd wel toegenomen van 38% naar 42%. Het aantal wijken met een lage sociaal-economische status ligt in Haarlemmermeer relatief laag, zeker in vergelijking met andere grote gemeenten.

Er zijn ook zorgpunten. In Haarlemmermeer hebben meer ouderen matig of ernstig overgewicht dan landelijk (62% versus 59%). In Haarlemmermeer zijn meer ouderen die overmatig alcohol drinken dan landelijk (24% versus 21%).

Dit is ook zichtbaar in de regio Kennemerland als geheel.

In Haarlemmermeer zijn meer volwassenen en ouderen die wekelijks sporten dan landelijk; daarentegen zijn er minder volwassenen die aan de beweegnorm voldoen dan landelijk. Het percentage rokers is in Haarlemmermeer afgenomen ten opzichte van 2012.

Met de gezondheid van de inwoners in Haarlemmerliede en Spaarnwoude gaat het relatief goed, 88% van de volwassenen ervaart hun gezondheid als goed, tegen landelijk 80%. Bij de ouderen is dit 68%, terwijl dit landelijk 62% is. Ook op andere punten scoort Haarlemmerliede en Spaarnwoude hoger dan landelijk. Wat wel opvalt is dat ouderen vaker overmatig drinken dan landelijk (27% versus 21%).

www.gezondheidsatlaskennemerland.nl

In bijlage 2 staat uitgebreidere informatie over de gezondheid.

Wat hebben we bereikt?

De doelstellingen van de afgelopen vier jaar waren:

- het gemiddelde gezondheidsniveau van onze bevolking minimaal op het huidige hoge niveau houden;
- de bestaande gezondheidsverschillen tussen (groepen)inwoners te verkleinen en
- inwoners te ondersteunen om zo lang mogelijk in goede gezondheid te leven.

In de Programmabegroting 2018-2021 is als beleidsdoel onder programma 4 Zorg en welzijn opgenomen als:

- Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl.

In de afgelopen periode hebben we gerichte stappen gezet op bovenstaande doelstellingen, waarbij binnen de Stevige Sociale Basis en het lokale gezondheidsbeleid veel in gang is gezet. Gezien de ontwikkelingen in het sociaal domein is ook nog veel te doen. In bijlage 3 hebben we beschreven wat we in de afgelopen periode hebben bereikt.

Regionale ambities

De tien gemeenten van de VRK hebben samen met de GGD en andere partners in de regio speerpunten benoemd voor 2017-2020 (bijlage 1). De komende periode zetten we regionaal in op de volgende ambities.

- A. Mind the gap: het terugdringen van sociaal-economische gezondheidsverschillen;
- B. Bewegen voor iedereen: stimuleren van bewegen door mensen met gezondheidsproblemen;
- C. NIX 18: een rookvrije en alcoholvrije jeugd;
- D. Uit de dip: verbeteren van de psychische gezondheid van jongeren en ouderen.

Sinds 2015 heeft de gemeente nieuwe taken in het sociaal domein en daarmee de verantwoordelijkheid gekregen voor een grotere groep inwoners in een kwetsbare situatie. In Haarlemmermeer hebben deze veranderingen vorm gekregen in Meer voor Elkaar, de koers voor het sociaal domein. Om de nieuwe taken goed te kunnen uitvoeren is het Haarlemmermeers model gecreëerd. Tegelijk is er de veranderopgave in het sociaal domein, waarbij Haarlemmermeer inzet op de beweging 'van zwaar naar licht': de ambitie is dat wij op termijn inwoners eerder en sneller, meer in de buurt en met lichtere vormen van ondersteuning kunnen bijstaan, zodat zij minder een beroep hoeven te doen op zwaardere zorg. Onderdeel van de beweging 'van zwaar naar licht' is ook dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen of (weer) zelfstandig gaan wonen. De veranderingen in de zorg en daarmee de verantwoordelijkheid voor de gemeente voor inwoners in een kwetsbare situatie vraagt om een nieuwe kijk op de sociale basis.

De Stevige Sociale Basis vormt het fundament van de Haarlemmermeerse samenleving. Het verandertraject "Op weg naar een Stevige Sociale Basis" legt de focus op zelfredzaamheid, meedoen en preventie. Het begrip positieve gezondheid maakt onderdeel uit van de Stevige Sociale Basis. Gezondheid vormt een onderlegger van de sociale basis, met een accent op wat mensen wél kunnen in plaats van op wat ze niet kunnen. Via een wijkgerichte aanpak, waar positieve gezondheid centraal staat, focussen we op de gezonde leefstijl, zodat inwoners in staat worden gesteld om daar dichtbij en op een makkelijke manier aan te werken. Gezien het toenemend aantal ouderen richten we ons specifiek op deze doelgroep om hen in staat te stellen op een actieve manier oud te worden.

Aan de regionale ambities voegen we lokaal toe:

E. Meedoen maakt gezond: We ontwikkelen gezonde wijken, waar het accent ligt op gezonde leefstijl en actief ouder worden het streven is. Gezondheidsbeleid is integraal onderdeel van het sociaal domein.

Wat gaan we daarvoor doen?

De lokale ambitie en de regionale ambities leiden tot een aantal uitgangspunten, waarop we het volksgezondheidsbeleid baseren. De uitgangspunten zijn:

- **Positieve gezondheid**

Uitgangspunt voor het volksgezondheid vormt het begrip “positieve gezondheid”. De nieuwe definitie van gezondheid is dan “Het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven”. Hierbij staan begrippen als meedoen, veerkracht, zelfredzaamheid en functioneren centraal. Bij positieve gezondheid ligt het accent minder op de afwezigheid van ziekte of beperking, maar meer op preventie en op de mogelijkheden die mensen hebben om met ziekte om te gaan en te participeren. Een voorbeeld is de wijze waarop we gezonde wijken ontwikkelen via Meer voor elkaar in de buurt, waarbij we de gezonde leefstijl en actief ouder worden makkelijk maken en laagdrempelig maken. Hiermee sluit positieve gezondheid naadloos aan op de uitgangspunten binnen het sociaal domein in Haarlemmermeer.

- **Focus op preventie**

We stimuleren dat mensen zelf in actie komen om hun gezondheid te verbeteren en om gezondheidsproblemen te voorkomen. Het accent ligt op bewustwording en daarnaast het bieden van toegankelijke, preventieve, laagdrempelige faciliteiten voor alle inwoners, waarbij inwoners hun eigen verantwoordelijkheid houden. We waken voor betutteling. Dit past binnen de beweging van ‘ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag’, waaruit blijkt dat gezondheidsversterking vanuit eigen wil en motivatie beter werkt dan wanneer dit is voorgeschreven. Als voorbeeld noemen we een pilot met de inrichting van een uitnodigende buitenruimte, waar inwoners dichtbij huis kunnen bewegen.

- **Ken elkaar – versterken samenwerking en integraliteit**

Onderzoek wijst uit dat gemeenschappen met sociale cohesie gezonder zijn. Een netwerk hebben is een voorwaarde voor welbevinden en een betere gezondheid. Dit geldt in nog grotere mate voor kwetsbare bewoners. Kunnen terugvallen op een sociale omgeving werkt als een buffer tegen stress en geeft een lager risico op psychosociale problemen zoals depressie of een angststoornis.

Mensen met voldoende sociale steun zijn zelfredzamer, participeren meer en hebben minder risico op vroegtijdig overlijden. Het werkt dus om in te zetten op versterking van sociale netwerken. In Haarlemmermeer doen we dit door middel van de aanpak Meer voor Elkaar in de buurt en de inzet van sociaal makelaars, sportbuurt- en netwerkcoaches en maatjes.

We geven gestalte aan de beweging ‘van zwaar naar licht’ door de samenwerking tussen de organisaties uit de Stevige Sociale Basis (algemene voorzieningen) te bevorderen en tussen de Sociale Basis en de eerste lijn en de zorg. Daarnaast sturen we op deze samenwerking en verbinding middels de contract- en subsidieafspraken.

De samenwerking met zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid houden we opnieuw tegen het licht en we werken aan preventiecoalities, vooral gericht op overgewicht en roken, zoals aangekondigd in het regeerakkoord 2017-2021. Daarnaast richten we de samenwerking met de zorgverzekeraar op zelfredzaamheid en het voorkomen van zwaardere gezondheidsproblematiek.

Waar nodig dragen we zorg voor bestuurlijk draagvlak om gedeelde betrokkenheid, daadkracht en besluitvorming te creëren.

We investeren in integraliteit in de beleidsvorming en uitvoering. De Omgevingswet, waar gezondheid een integraal onderdeel van is, biedt hiervoor goede aanknopingspunten. In bijlage 4 beschrijven we uitgebreid welke activiteiten we ondernemen.

- **Weet waarover je het hebt – onderzoeksgegevens beschikbaar stellen**

Voor effectieve beleidsvorming en uitvoering is het noodzakelijk te weten op welke gegevens we kunnen steunen. Naast de cijfers zijn, vanwege de diversiteit van de kernen, de specifieke kenmerken van een wijk belangrijk.

We hebben behoefte aan een set gegevens over de gezondheid van bewoners en van voorzieningen in een buurt, zodat we kunnen monitoren hoe de gezondheidsontwikkeling loopt, of het aanbod hierop aansluit en om na te gaan of de wensen van bewoners aansluiten op de activiteiten van de organisaties in de omgeving. Beschikbaarheid van relevante onderzoeksgegevens vormt het fundament van het gebiedsgericht werken en de aanpak van Meer voor Elkaar in de buurt.

Wat doen we al en wat is nieuw?

De lijn die we voor de komende periode inslaan komt voort uit de ontwikkelingen die in Haarlemmermeer sinds 2015 zijn ingezet binnen het sociaal domein met name bij de Stevige Sociale Basis. Daarnaast is op basis van de gezondheidsnota 2012-2016 “Meer doen aan gezondheid” reeds gefocust op de gezonde leefwijze, met als speerpunten het bestrijden van schadelijk alcoholgebruik, overgewicht, depressie, diabetes, het geven van voorlichting en vroegsignalering en de doelgroep ouderen. In bijlage 3 staan de resultaten van de afgelopen periode.

Als uitgangspunt voor de komende periode gaan we uit van de regionale ambities, aangevuld met de lokale ambitie voor gezonde wijken, waar inwoners een gezonde leefstijl hanteren en actief ouder worden het streven is. Regionaal hebben we de uitvoering zodanig geprioriteerd, dat we eerst focussen op ambitie A en B, Mind the gap en Bewegen voor iedereen.

Vanaf 2019 ligt de focus meer op ambitie C en D, Nix 18 en Uit de dip, waarbij we opmerken dat er op deze terreinen al tal van activiteiten lopen. Lokaal leggen we de focus op de gezonde wijken, met aandacht voor de gezonde leefstijl en actief ouder worden. Er is dekingsruimte binnen het reguliere budget. Veel activiteiten zijn de afgelopen jaren reeds in gang gezet.

Voor een aantal ambities gaan we meer lokale accenten leggen of zijn aanvullende activiteiten en interventies nodig. Voor Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) evalueren we de afgelopen periode en komen met een voorstel voor verduurzaming van de aanpak (zie bijlage 5). Daarnaast ontplooiën we nieuwe activiteiten. Een voorbeeld is de link leggen tussen taalvaardigheid en gezondheid en met het Taalhuis activiteiten doen. In bijlage 4 geven we aan welke activiteiten we al doen en gaan intensiveren. Ook is daarin opgenomen welke nieuwe initiatieven we starten.

Voor de lokale ambitie (Meedoen maakt gezond: gezonde wijken en actief ouder worden) leggen we het accent op het ontwikkelen en uitrollen van een effectief programma voor ouderen op gezond gewicht, zoals we dat ook kennen voor JOGG. Dit doen we wijkgericht en binnen de aanpak van Meer voor elkaar in de buurt.

Wat mag het kosten?

Voor de focus op het nieuwe lokale volksgezondheidsbeleid, de ontwikkeling van gezonde wijken binnen het sociaal domein met een focus op gezonde leefstijl en actief ouder maken wij € 27.000 per jaar vrij. Dit budget is reeds opgenomen in de Programmabegroting in het programma Maatschappelijke Ontwikkeling, Beleidsdoel Inwoners ervaren zo min mogelijk sociale- en gezondheidsproblemen en ontwikkelen een verantwoorde leefstijl, taakveld Samenkracht en burgerparticipatie. We focussen op ouderen op gezond gewicht.

Voor de uitvoering van het lokale gezondheidsbeleid stellen we prioriteiten. Regionaal hebben we de keuze gemaakt in eerste instantie te focussen op ambities A en B, Mind the gap en Bewegen voor iedereen. Vanaf 2019 ligt de focus meer op ambitie C en D, Nix 18 en Uit de dip, met de opmerking dat er reeds veel lopende activiteiten rond deze ambities plaatsvinden en reeds begroot zijn. Door middel van bestuurlijk voorgelegde plannen van aanpak zoeken we dekking binnen het reguliere budget. Lokaal gaan we aan de slag met de gezonde wijken, met het accent op gezonde leefstijl en actief ouder worden, ambitie E.

Gezondheid is facetbeleid. Dat maakt dat een groot deel van de bekostiging plaatsvindt binnen andere beleidskaders, zoals sport en bewegen, jeugd, welzijn en de Stevige Sociale Basis. Het rijksbudget voor het sociaal domein neemt de komende jaren steeds meer af. Dit betekent dat de druk op de budgetten onverminderd groot is.

De begroting van de GGD Kennemerland maakt integraal onderdeel uit van de VRK, waar het grootste deel van de wettelijke taken wordt bekostigd uit de inwonersbijdrage. Daarnaast kennen we een subsidierelatie met GGD Kennemerland en verschillende andere partijen, die opgenomen is in onderstaand overzicht.

Voor gezondheidsbeleid is in de Programmabegroting 2018-2021 van Haarlemmermeer opgenomen:

	2017	2018	2019	2020	2021
Collectieve preventieve geestelijke gezondheid	€ 78.700	€ 63.700	€ 63.700	€ 63.700	€ 63.700
Volksgezondheid	€ 73.300	€ 73.300	€ 73.300	€ 73.300	€ 73.300
Verslavingspreventie	€ 158.600	€ 158.600	€ 158.600	€ 158.600	€ 158.600
Opvoed- en opgroeiondersteuning	€ 205.000	€ 205.000	€ 205.000	€ 205.000	€ 205.000
Jongeren Op Gezond Gewicht	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Gezonde wijken binnen sociaal domein en actief ouder worden (taakveld 6.1)	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000
Totaal	€ 577.600	€ 562.600	€ 562.600	€ 562.600	€ 562.600

Voor gezondheidsbeleid heeft Haarlemmerliede en Spaarnwoude in de Programmabegroting tot en met 2018 opgenomen:

	2017	2018
Collectieve preventieve geestelijke gezondheid	€ 1.444	€ 1.425
Verslavingspreventie	€ 3.000	€ 3.000
Totaal	€ 4.444	€ 4.425

Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?

De regionale nota volksgezondheid 2017-2020 is samen met de tien gemeenten in de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) opgesteld.

Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De vaststelling van het lokaal volksgezondheidsbeleid is conform de Wpg een taak van de gemeenteraad.

Het is de taak van het college van burgemeester en wethouders zorg te dragen voor de uitvoering van de bij de Wpg opgedragen taken. Een groot deel van deze taken is belegd bij de GGD, de regionale gezondheidsdienst, die onderdeel uitmaakt van de veiligheidsregio. Voor Haarlemmermeer zijn deze taken belegd bij de GGD Kennemerland.

De portefeuillehouder volksgezondheid is het eerste aanspreekpunt in het college. Het volksgezondheidsbeleid raakt vele beleidsterreinen, waardoor meerdere leden van het college in bestuurlijke zin verantwoordelijkheid dragen voor één of meerdere onderdelen, bijvoorbeeld voor thema's als het sociaal domein, jeugd, welzijn of sport.

Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

GGD Kennemerland monitort in een cyclus van vier jaar de gezondheidssituatie van de jeugd, jongeren, volwassenen en ouderen van Kennemerland. De raad ontvangt deze onderzoeksresultaten. Daarnaast leveren de lokale onderzoeken informatie op, zoals de Kijk op de wijk en de TransforMeerMonitor. In 2020 evalueren we het volksgezondheidsbeleid, zowel regionaal als lokaal.

Overige relevante informatie

Het volksgezondheidsbeleid is mede tot stand gekomen door overleg met vertegenwoordigers van diverse beleidsvelden en is in het voortraject twee keer voor een consultatief gesprek aan de Participatieraad voorgelegd. De opmerkingen van de Participatieraad zijn in dit voorstel verwerkt. Ook is gebruik gemaakt van de informatie die is opgehaald tijdens twee regionale gezondheidsbijeenkomsten met tal van partners en GGD Kennemerland over de prioriteiten en de uitwerking van de regionale nota. Bij vaststelling communiceren we regionaal binnen de VRK-regio en met de organisaties waarmee we samenwerken over de uitvoering van het beleid.

4. Ondertekening

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude,
de secretaris, de burgemeester,

Fred Koot

Pieter Heiliegers

Bijlage(n):

1. Regionale nota volksgezondheidsbeleid 2017-2020
2. Gezondheid in Haarlemmermeer
3. Wat hebben we bereikt in de afgelopen periode?
4. Invulling van de regionale en lokale ambities voor Haarlemmermeer
5. Factsheet JOGG

OPLEGNOTITIE

Onderwerp: Volksgezondheidsbeleid tot en met 2020

Nummer	
Versie	1
Thema	Sociale Zaken
Indiener	Raymond van Haeften
Steller	A.J.M. Melenhorst
Verzoek portefeuillehouder	De raad voor te stellen dit raadsvoorstel ter bespreking en besluitvorming te agenderen.
Beslispunten voor de raad	1. het lokale volksgezondheidsbeleid tot en met 2020, inclusief de regionale nota volksgezondheid 2017-2020, vast te stellen.
Overwegingen portefeuillehouder m.b.t. proces	
Proces formele besluitvorming afronden vóór (wettelijk vereiste termijn)	

Historie:

- Verlenging nota lokaal volksgezondheidsbeleid "Meer doen aan gezondheid" (2012.0025965)
- Stand van zaken volksgezondheidsbeleid (2015.0024904)
- Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2016 (X2017.45465)
- Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2016 – Belevingsonderzoek naar hinder en slaapverstoring vliegverkeer Schiphol (december 2017)

Planning proces

Thema:			
Stap	Datum	Doel	Gewenste rol college